

halvt Aartusinde gamle, og hvis Helhed dateres tilbage til 1430, overgaar som Beboelse langt, hvad der den Gang byggedes for en Herremand, naar man undtager det, der byggedes til Forsvarsværker. Det var for den Tid et Pragtværk, og det er forøvrigt anseligt den Dag i Dag. Den anselige Gren af Karmeliterordenen havde nu sin Anbringelse der, indtil Reformationen skyllede hele den gamle Kirkebygning over Ende. For at faa en Anvendelse for Bygningen brugte man den saa dels til Lærere og Disciple af Latinskolen, dels til fattige. Den blev anvist til Underhold for en Rektor, en Hører og 28 Disciple af Latinskolen og til saa mange fattige, man kunde overkomme. I Tidernes Løb forandrede det nu gentagne Gange, og det er til sidst endt med, at Klostret i Stedet for at underholde, huse og bespise Lærere og Disciple af en Latinskole giver 600 Kr. til Frederiksborg lærde Skole, og disse oprindelig praktfulde og endnu højst anselige Bygninger give nu Husly og Varme for 57 Lemmer, hvis Samfundsstilling er betegnet derved, at de have til Underhold 1 Kr. 50 Øre om Ugen. Dermed er det jo givet, at det navnlig er Folk af Arbejdsklassen; de skulle være over 50 Aar gamle og skrøbelige, og de faa Bolig og Varme foruden fri Medicin og sligt. Nu kan det jo gaa ganske godt an, at 57 saadanne skrøbelige Almuefolk bo i en Ruin, saa kan der være en Lemmestue i det pragtfulde Refektorium og Pulterkammer i et eller andet udmærket Rum, som egentlig har en rig Arkitektur men nu staaar medtaget og forsømt; saa kan et og andet staa ganske ubrugt, og hvorledes i det hele Anvendelsen er, har ikke saa meget at sige; thi der anvendes intet derpaa, og det, der staaar, er egentlig en Ruin. Men helt anderledes bliver det, naar man anvender 270,000 Kr. og vore bedste kunstneriske Kræfter derpaa, saa erhverver vi igen en udmærket Bygning, der vel ikke er saa ragende op over sin Samtid, som den var for et halvt Aartusinde siden, men som dog er og endnu vedbliver at være en fremragende Bygning. Nu er det for paa-gældende Kunstner og for Administrationen en Opgave ved Siden af den kunstneriske og arkæologiske, at Restaureringen bør foregaa saaledes, at den fornyede Bygning er indrettet til at tjene en passende Anvendelse af den ny og helt forandrede Bygning. Anvendelsen skal maaske være helt forskellig fra den hidtilværende; maaske skal den være den samme som hidtil; men enten den skal være den ene

eller den anden, vil Opgaven være vanskelig. Den maa nødvendigvis være *forud* stillet, og den maa løses samtidig med og i uopløselig Sammenhæng med Restaureringsarbejdernes Udførelse. Det er ikke min Hensigt at udtale nogen Mistillid hverken til de kunstneriske eller de administrative Kræfter, der faa med dette at gøre, men jeg vilde føle mig noget beroliget ved af den højtærede Minister at høre en Udtalelse om, at man havde Tanken og Blikket fæstet paa dette vigtige Punkt, og at man var betænkt paa at lade den Bygning, som man nu med megen Bekostning og med Anvendelse af udmærkede kunstneriske Kræfter søger fornyet, løse en virkelig Brugsopgave og løse den paa en passende Maade, saaledes at alt Rum, der er der, bliver benyttet, og at der ikke bliver en Strid mellem Benyttelsen og Rummenes Karakter. Det er dette, jeg vilde lægge det høje Ting og den højtærede Minister paa Sinde.

Det var egentlig det, jeg nu har omtalt, som foranledigede mig til at begære Ordet, men jeg vil med det samme sige et Par Ord om et enkelt Punkt, vedrørende dette Ministeriums Budget, der maaske har nogen aktuel Interesse. Det er blevet mig fortalt, og jeg har set det meddelt i et Blad, at Ministeren skulde være betænkt paa at nedsætte en Kommission, som skulde beskæftige sig med at ordne Provinskunst-museernes Forhold til Kunstmuseet i Kjøbenhavn. Det kan meget godt være en berettiget Opgave for en Kommission, men hvis vi faa en saadan, vilde jeg gerne, medens det er Tid, sige et advarende Ord imod at lade denne Kommission være et Middel til at uniformere og centralisere den ikke meget store Rigdom af Kunstinteresse og Kunstforstand, som findes her i Landet. Den vokser omkring i Provinserne lige saa godt som i Kjøbenhavn, og hvor den vokser op, der skal man lade den have Fred til at udfolde sig og ikke lade den øjeblikkelige Modesmag, som er den herskende ved Galleriet herinde, være bestemmende for Indkøbet til Museerne Landet rundt. Man vil efter min Mening fremme Kunstsansen i høj Grad ved at give Raaderum for individuel Smag og ejendommelig Opfattelse omkring i Provinserne ved de Museer, som man har gjort sig Umage for og ydet Offre for at tilvejebringe. Man vil derimod hemme Væksten af Kunstsansen og af Kunstinteressen ved at ville tvinge dem ind under en Centralledelse. Derfor vilde jeg gerne, mens der er Tid, sige et advarende Ord herom: Lad Folk ude ved